

Huvudman

Stiftelsen Fryshuset
Org. nr 802011-1582
info@fryshuset.se

Beslut

Datum 2025-06-30
Dnr 2025:4288
Sida 1 (19)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Fryshuset grundskola Akalla i Stockholms kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Fryshuset att senast den **3 november 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande skolans plan mot kränkande behandling och anmälan av kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Stiftelsen Fryshuset inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Stiftelsen Fryshuset ska vidta följande åtgärder

Planen mot kränkande behandling

1. Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en redogörelse över hur tidigare års åtgärder har genomförts på Fryshuset grundskola Akalla. (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen)
2. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna. En reviderad plan mot kränkande behandling ska ges in till Skolinspektionen senast den 3 november 2025. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Anmälan om kränkande behandling

1. Se till att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn och att rektorn i sin tur anmäler kränkningar vidare till huvudmannen. (6 kap. 10 § skollagen) Huvudmannen ska dokumentera skriftligt hur många anmälningar som kommit in under perioden den 30 juni 2025 till den 3 november 2025. Denna dokumentation ska ges in till

Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Fryshuset en anmärkning avseende brister rörande uppföljning av ordningsregler. Stiftelsen Fryshuset ska senast den **3 november 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser det förebyggande arbetet för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling, agerande och utredning av kränkande behandling, anmälan till socialnämnden, studiero och utredning av ordningsstörande beteende, skriftlig rutin för omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning samt användande av sådan utrustning under lektionstid samt tillgång till elevhälsa.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:4288) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen inledde våren 2025 en tillsyn av Fryshuset grundskola Akalla i Stockholms kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fryshuset grundskola Akalla följer gällande bestämmelser om trygghet och studiero, arbete mot kränkande behandling, ordningsregler och utredning av ordningsstörande beteende, anmälan till socialtjänsten, omhändertagande av mobiltelefon och tillgång till elevhälsa.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 22 april

2025 och 29 april 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. en förteckning över kränkingsanmälningar, likabehandlingsplaner och ordningsregler.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling

De flesta eleverna i samtliga årskurser uppger i intervjuer att de känner sig trygga på skolan. Elever i några årskurser uppger dock att det finns vissa platser på eller i anslutning till skolan som är mindre trygga, bland annat fotbollsplanen, gångbron över bilvägen, parkeringen vid skolan och en skog i närheten av gångbron. Elever uppger att det främst sker bråk och kränkningar under rasterna. Vidare uppger eleverna att det finns rastvakter på rasterna och trivsel- och trygghetsvårdare i korridorerna. En elev i årskurs 5 uppger dock att det behövs mer personal och flera elever i samma årskurs uppger att personalen behöver sprida ut sig mer. Flera elever uppger i intervjuer att de varje läsår eller termin får besvara en enkät om hur de upplever att tryggheten är på skolan.

Lärare uppger i intervjuer att de upplever att eleverna är trygga på skolan. Lärarna känner dock till att det finns platser på skolan där elever är mindre trygga och att det i regel är platser utanför klassrummet samt att det sker saker mellan elever främst under rasterna. Lärare i mellanstadiet känner även till att elever ibland är på platser som inte hör till skolgården och

uppgger att skolan försöker ha personal vid dessa platser i den utsträckning det är möjligt. Vidare framkommer av intervjuer med lärare och rektorn att det finns ett rastvaktsystem på skolan och att personal schemaläggs att vara på vissa platser (s.k. "stationer") på skolgården under rasterna. Rektorn uppgger att systemet är ganska nytt och är en del av skolans förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkningar på skolan. Vid observation av en del av en rast under skolbesöket noterar Skolinspektionen att det finns ett flertal, nio, rastvakter på skolgården.

Vidare ger elevhälsan och rektorn som exempel på skolans förebyggande arbete att personal får ta del av utbildning i Olweusprogrammet. Lärare bekräftar även detta i intervjuer och uppgger att det för närvarande finns några lärare som är nyckelpersoner i programmet men att all personal kommer att få ta del av det. Rektorn uppgger även i intervju att en av skolkuratorerna på skolan är involverad i programmet men driver också annat värderingsarbete. Vidare ger representanter för elevhälsan i intervju ytterligare exempel på förebyggande insatser som görs på skolan, däribland en case-övning som rör mobbning, vilken elevhälsan håller i årskurs 5–6.

Huvudmannen förtydligar i sina synpunkter över tjänsteanteckningen att tryggheten generellt är bra på skolan och att de just nu utreder vad eleverna tycker, genom Olweusenkäten. Huvudmannen har under läsåret vidtagit vissa åtgärder som de har ansett vara nödvändiga för att stärka trygghet och studiero, till exempel: tagit in Olweusprogrammet för att stärka personalen i hantering och upptäckt av kränkningar och mobbing, skapat konsekvenstrappan, utvecklat incidentrapporteringssystemet, börjat bygga upp trygghetsteamet, identifierat hinder i miljön och till exempel satt upp staket mot parkering och inom kort mot gångbron, nätat in idrottshallen för att förhindra fallskador, satt ringklocka på samtliga dörrar och kameror i korridorerna. Huvudmannen har också omfördelat personal till områden där elever inte känner sig trygga att vara, utökat rastverksamhet med trivselledare och styrda rastaktiviteter, utökat antalet personal på rasterna. Inför höstterminen 2025 omfördelar de lärare så att det alltid ska vara två vuxna i klassrummet på lågstadiet och på mellanstadiet på så många lektioner som möjligt. Vidare uppgger huvudmannen att eleverna inte har nämnt att de känner sig otrygga på de platser som uppgivits i intervjuer till Skolinspektionen. De flesta elever åker buss och passerar inte gångbron. Eleverna får inte heller vara där under raster. Det finns ingen skog vid gångbron, det är gräsmattor och kanske lite sly som eventuellt skulle kunna uppfattas som skog av de allra yngsta eleverna. Vidare har skolan inte några rastvakter utan rastvärdar. All personal på fritids, lärare och elevhälsoteamet har egna rastvärdsscheman och är ute minst tre raster i veckan. Trivselledarna är ute varje dag mellan kl. 8.30-13.00 och håller i styrda aktiviteter. Inför höstterminen 2025 har de ändrat rast- och lunchrasttider för eleverna för att på så sätt minska antalet

elever ute varje rast och för att slippa trängsel i trappan ut mot gården, som kan upplevas som en otrygg plats. De flesta kränkningar sker under raster och vid transporter i korridorerna. Skolan har även en pedagogisk utvecklingsledare på fritids som i samråd med respektive biträdande rektor och rektorn utvärderar rastverksamheten regelbundet. Vidare diskuterar Fryshusets skolchefsgrupp förbättringsområden inom trygghet och studiero, generellt för skolorna. Skolan har även ett pågående värdegrundsarbete med Fryshusets värdegrund. Några av lärarna har använt Värdegrund.se i sitt arbete, men nu använder de bara Fryshusets värdegrund och kopplar den till Olweusarbete. Höstterminen 2025 kommer det att vara schemalagt värdegrundsarbete i alla klasser, och utsedda personer som ska utbilda sina kollegor i en samsyn och ett förhållningssätt som de behöver ha på skolan.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen har under besöket vid skolan tagit del av skolans plan mot kränkande behandling, av skolan benämnd likabehandlingsplan, för läsåret 2024/2025 (hädanefter benämnd plan mot kränkande behandling). Huvudmannen har, i samband med synpunkter över tjänsteanteckningen, inkommit med en ny version av planen för nu aktuella läsår och har därefter inkommit med två ytterligare planer, en för vårterminen 2024 samt läsåret 2024/25 och en för tidigare skola, Fryshuset grundskola Järva F-9, och som gällde för läsåret 2022/23.

Av planen mot kränkande behandling för läsåret 2024/2025 framkommer vilka förebyggande åtgärder och insatser som planeras att göras under läsåret. Merparten av insatserna är planerade att göras under vårterminen 2025 eller senare. Vidare framgår att arbetet mot kränkande behandling följs upp varje år genom bl.a. enkäter och trygghetsvandring och att det är ledningen och elevhälsoteamet som ansvarar för uppföljningen. Det framgår även att elever ska involveras och engageras i processen kring resultat och analys. En redogörelse eller uppgift om elever har involverats i processen saknas dock. Vidare framgår av ett avsnitt i planen om målsättning för kommande läsår (2025/26) att skolan satt upp mål beträffande bl.a. vuxnas synlighet i skolmiljön. Någon redogörelse av vilka åtgärder som genomförts under föregående år ingår inte i planen men i två bilagor framgår resultatet av en trygghetenkät för elever som gjorts under slutet av höstterminen 2024 och antalet s.k. incidentrapporter som upprättats under höstterminen 2024.

Rektorn uppger i intervju att framför allt kuratorer men även elevhälsan och lärarna har varit med vid framtagandet av planen mot kränkande behandling. Eleverna har dock inte deltagit då skolan inte har haft något fungerande elevråd under terminen. Flertalet elever som Skolinspektionen har intervjuat känner inte till att skolan har en plan mot kränkande

behandling. Samtidigt uppger tre elever att de känner till att det finns en sådan. Lärare känner också till att en plan finns men i en intervju uppger samtliga lärare att de inte har tagit del av den.

Huvudmannen förtydligar i sina synpunkter över tjänsteanteckningen att skolans plan mot kränkande behandling togs fram av elevhälsoteamet, trygghetsteamet och skolledningen. Därefter har den varit på remiss till arbetslagledarna och nu har den slutgiltiga versionen blivit klar. Elever har inte kunnat vara med denna gång eftersom det inte har funnits något elevråd direkt från skolstart under hösten. Nu finns det ett elevråd som ska få granska planen i augusti och komma med synpunkter inför nästa revidering.

Agerande och anmälan vid kränkande behandling

Elever, lärare, och representanter för elevhälsan uppger i intervjuer att det förekommer kränkningar på skolan, främst verbala men även fysiska sådana, och att språkbruket mellan eleverna överlag är hårt.

Flera elever i olika årskurser uppger i intervjuer att lärare som ser när kränkningar sker agerar och att de ringer hem till vårdnadshavare om elever kränkts, t.ex. med hårda ord, varandra. En elev uppger emellertid att lärarna alltid agerar men att fritidsledare inte bryr sig och tittar inte till om bråk sker. Lärare uppger i intervjuer att de agerar när det sker kränkningar mellan elever och att det även är tydligt för dem hur de ska agera vid kränkningar. Rektorn uppger i intervju att det finns lärare som behöver påminnas om att agera när de får kännedom om kränkningar, men det rör sig inte om många. Vidare känner rektorn till att fritidsledare inte alltid agerar och har därför gjort en omorganisation innebärande en personalomfördelning och har fokuserat på fritidshemmet då det behövs en del förbättringar där. Rektorn uppger även att vissa rastvakter behöver påminnas om att verkligen vara ute på rasterna och att eleverna på skolan är alla i personalens elever.

I den plan mot kränkande behandling som Skolinspektionen fått ta del av framgår en handlingsplan för personalen när kränkande behandling, mobbning eller diskriminering sker. Av denna framgår att anmälningsförförandet sker via en så kallad incidentrapport, vilken även används för andra former av incidenter. Det framgår också att personal som fått kännedom om en kränkning ska sammanställa en sådan rapport och därefter skicka den till biträdande rektorer och skolkurator för respektive stadiet samt mentor. De biträdande rektorerna skickar i sin tur kränkningar vidare till huvudmannen som, i samråd med rektor, beslutar om utredning ska påbörjas. Lärare och elevhälsan beskriver även rutinen, vilket i stort stämmer överens med den rutin som finns beskriven i planen mot kränkande behandling.

Av information från huvudmannen som Skolinspektionen fått del av framgår att under läsåret 2024/2025 har det gjorts 62 kränkningsanmälningar på skolan. Lärare i intervjuer på både låg- och mellanstadiet samt representanter från elevhälsan uppger att antalet kränkningsanmälningar inte motsvarar antalet kränkningar på skolan. Lärare på mellanstadiet uppger även i intervju att inte alla verbala kränkningar anmäls. För vissa lärare är det självklart att anmäla verbala kränkningar, men inte för andra lärare. Vissa lärare uppger att de inte skriver kränkningsanmälningar då de upplever att inget sker därefter och att det därför är meningslöst att anmäla. Lärarna agerar dock när kränkningar sker men dokumenterar inte alltid händelsen.

Rektorn uppger i intervju att skolan delar upp kränkningar i mindre och grövre sådana. Det händer saker varje dag och allt dokumenteras inte. Grova kränkningar som inkluderar våld; sparkar och slag, dokumenteras till fullo men mindre kränkningar anmäls inte alltid. Rektorn uppger även att lärarna har blivit ombedda att inte anmäla mindre allvarliga kränkningar. Detta då lärarna måste hinna med undervisningen också. Med mindre allvarliga kränkningar menar rektorn exempelvis när elever säger svordomar till en annan elev.

Både rektorn och elevhälsan uppger i intervjuer att de har noterat en skillnad i antalet kränkningsanmälningar på de olika stadierna, varav det är färre anmälningar på lågstadiet. Enligt skolans rutin ska den som varit med från början av händelsen skriva en anmälan. Rektorn uppger i intervju att hon måste påminna om den rutinen, att var och en måste ta sitt ansvar och inte lägga över problemet på någon annan. På liknande sätt beskriver en representant i elevhälsan, tillika trygghetsvärd, att det kan hända att lärare går till trygghetsvärden och ber honom skriva en kränkningsanmälan trots att det är läraren som varit med vid kränkningen. Trygghetsvärden har då sagt till läraren att ansvaret för att skriva rapporten ligger på läraren. Huruvida läraren gör en anmälan därefter vet inte representanten.

Huvudmannen förtydligar i sina synpunkter över tjänsteanteckningen att alla incidenter, oavsett vad de handlar om, ska anmälas i en incidentrapport enligt rutin. De sker fler incidenter än vad som anmäls, och huvudmannen har vidtagit åtgärder genom ett nytt förenklat rapporteringssystem som tas i bruk i augusti vid skolstart. Personalen har upplevt att nuvarande system är för krångligt och omfattande, och har därför inte dokumenterat kränkningar enligt rutin. Det finns dock en samsyn bland all personal om när man ska anmäla kränkande behandling. Vidare uppger huvudmannen att det är ett hårt språk på skolan och det är inte ovanligt. Skolan arbetar med Olweusprogrammet, men ännu inte med elever utan med personal. Det har givit personal mer verktyg att förhålla sig till i samtalen med eleverna. Rektorn kopplar i vissa fall in modersmålslärarna för att de ska ge eleven en förståelse för vilka ord de använder och vad de betyder på sitt hemspråk.

Rektorn har också samtal med vårdnadshavare och ibland kopplas även trygghetsteam och kurator in beroende på vilken elev det gäller. Skolan har också mentorstid varje vecka där mentorerna pratar om värdegrund med eleverna. Vidare uppger huvudmannen att det är ett lågt antal dokumenterade anmälningar, främst på lågstadiet. Huvudmannen har analyserat varför och kommit fram till att klasslärarna på lågstadiet menar att de hanterar och löser de allra flesta kränkningar och incidenter under hela skoldagen. Medan på mellanstadiet är det fler vuxna involverade kring eleverna och mentor kanske inte träffar sina elever varje dag, där är personalen mer noga att göra incidentrapporter för att inte tappa bort något ärende. Huvudmannen har skrivit om rutinen för dokumentation av incidenter och uppmanat lärarna på lågstadiet att dokumentera alla incidenter. Vidare uppger huvudmannen att rektorn säkerställer att personalen anmäler all kränkande behandling genom att informera på arbetsplatsträffar, samt vid "Lilla EHT" var fjärde vecka i arbetslagen. Huvudmannen planerar en hel studiedag i augusti för att gå igenom samtliga rutiner vad gäller incidentrapportering med flera och även det nya incidentrapporteringssystemet.

Anmälan till huvudmannen och utredning av kränkande behandling

Rektorn uppger i intervju att när en incidentrapport kommit till kuratorn, biträdande rektorn och rektorns kännedom ska biträdande rektorn sortera anmälningar utifrån om det rör sig om hot och våld eller kränkning och därefter skicka vidare till huvudmannen. Huvudmannen vill endast ta del av kränkningar, inte det som rör hot och våld. Rektorn skickar dock det mesta till huvudmannen som ska återkoppla om det ska startas en utredning eller inte. Innan det sker har skolan dock oftast startat utredningen och redan vidtagit åtgärder. Utredningarna följs sedan upp en gång i månaden av huvudmannen. Rektorn ger i intervju ett exempel på ett kränkningsärende som skett mellan elever på sociala medier och där skolan både utrett och vidtagit åtgärder innefattande att kontakta och kalla vårdnadshavare till ett möte.

Huvudmannen förtydligar i sina synpunkter att enligt skolans rutin anmäls alla kränkningar till huvudmannen. Incidentrapporter kopplade till hot och våld som saknar uttalade kränkningar ska gå till en annan funktionsbrevlåda. Vidare framkommer det att huvudmannen alltid återkopplar om en utredning ska göras när en anmälan om kränkande behandling inkommit. Skolan påbörjar dock alltid utredning i samtliga ärenden oavsett om det är kränkning eller inte. I många fall räcker det med samtal med elev och vårdnadshavare. Vidare uppger huvudmannen att när elever utsatt andra elever för kränkning följs konsekvenstrappan och första steget är att mentor samt berörd personal har samtal med elev och

vårdnadshavare. Nästa steg är att en biträdande rektor kopplas in och har samtal med berörda. Därefter kan elevhälsoteamet kopplas in med till exempel kuratorn, och en eventuell orosanmälan kan göras. Rektorn kan även kopplas in och besluta om utredning av särskilt stöd eller om klassbyte är aktuellt eller andra mer djupgående åtgärder till exempel placering i annat stadiet med resursperson under några dagar för att skolan ska hinna vidta lämpliga åtgärder för att stötta eleven. Den elev som blivit utsatt erbjuds ofta kuratorsamtal och regelbundna avstämningar med en biträdande rektor eller rektorn vid behov. Kontinuerlig kontakt med mentor är också viktigt.

Anmälan till socialnämnden

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger i intervjuer att när lärare känner oro för att en elev far illa vänder de sig till skolans kurator eller andra representanter i elevhälsoteamet som därefter tar beslut tillsammans med rektorn eller biträdande rektor om en orosanmälan ska göras eller inte. Elevhälsan och rektorn uppger att orosanmälningar alltid görs när personalen får kännedom om att ett barn far illa. Rektorn uppger i intervju att orosanmälningar görs ganska ofta och att all personal ska känna till när en sådan görs.

Huvudmannen förtydligar i sina synpunkter över tjänsteanteckningen att om det finns oro för elev, gör en kurator en orosanmälan tillsammans med personalen eller vårdnadshavaren och rektorn läser igenom och skriver under anmälan, utan fördröjning samt skickar in anmälan till Socialtjänsten och håller kontakt med dem. Ärendet tas därefter upp på elevhälsoteammötet och då påbörjas också kartläggning av elevens situation, om skolan kan ge eleven någon form av stöd. Vidare uppger huvudmannen att det inte stämmer att en kurator eller rektor beslutar om en orosanmälan ska göras och det har aldrig hänt att en orosanmälan inte gjorts utifrån personals oro. Ibland vet elevhälsoteamet mer än annan personal och då har elevhälsoteamet utifrån den kunskapen gjort orosanmälning i flera fall. All personal har anmälningsskyldighet och kan/ska göra anmälan själva, men oftast kommer de till skolledning eller till kurator som skriver anmälan tillsammans med berörd personal. Oftast finns en rädsla hos personalen att de kan råka illa ut om vårdnadshavaren ser deras namn på orosanmälan och därför skriver kuratorn texten och rektorn skriver under ansökan.

Rättslig reglering*Förebyggande arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling*

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6 § skollagen)

Plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

En plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Agerande, anmälan och utredning av kränkande behandling

Alla som arbetar i skolan motverkar kränkande behandling av elever genom att agera då en elev utsätts för kränkande behandling. (1 kap. 5 § skollagen, 5 kap. 6 § skollagen, Lgr22, avsnitt 2.1)

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Anmälan till socialnämnden

Bestämmelser om skolpersonals skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) (29 kap. 13 § skollagen).

Var och en som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla detta till socialnämnden. (14 kap. 1 § socialtjänstlagen)

Anställda hos myndigheter vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. (14 kap. 1 § socialtjänstlagen)

Skolinspektionens bedömning

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och för att motverka kränkande behandling

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att Stiftelsen Fryshuset inte uppfyller författningarnas krav vad gäller arbetet med planen mot kränkande behandling vid Fryshuset grundskola Akalla.

Av utredningen framgår att det i skolans senaste plan mot kränkande behandling visserligen finns en redogörelse för vilka åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever som ska påbörjas eller genomföras under kommande året. Dock saknas en redogörelse för hur och vilka åtgärder som genomförts på skolan under föregående läsår. Det framgår vidare att planen inte har upprättats eller följts upp under medverkan av eleverna vid skolan.

Av skollagen framgår att en plan mot kränkande behandling ska innehålla dels en redogörelse för åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och som ska påbörjas eller genomföras under året, dels en redogörelse för hur tidigare års åtgärder genomförts. Planen ska också upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.

Eftersom skolans plan mot kränkande behandling saknar en redogörelse för hur tidigare års åtgärder genomförts och då eleverna på skolan inte har medverkat när planen upprättats eller följts upp bedömer Skolinspektionen att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Agerande och anmälan av kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att anmäla uppgifter om kränkande behandling till rektorn och till huvudmannen.

Av utredningen framgår att skolpersonal agerar när kränkningar av elever sker på skolan men att lärarna inte anmäler alla uppgifter om kränkningar till rektorn. Verbala kränkningar och mindre kränkningar anmäls inte alltid av lärarna.

Av skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn samt att rektorn i sin tur är skyldig att anmäla kränkningarna till huvudmannen.

Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda vad som hänt och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Att lärare inte anmäler de uppgifter de fått kännedom om, rörande att elever upplevt sig utsatta för kränkande behandling, oavsett om det är en verbal eller allvarlig kränkning, till rektorn är en brist. Skolinspektionen noterar uppgiften från huvudmannen om att det finns en befintlig rutin enligt vilken personal ska anmäla alla kränkningar och att ett nytt, förenklat, rapporteringssystem sätts i gång vid skolstarten i augusti. Detta föranleder ingen annan bedömning eftersom det framgår i intervjuer med både lärare och rektor att inte alla kränkningar som sker på skolan anmäls till rektorn. Vidare framgår av utredningen att inte alla fall av kränkande behandling anmäls vidare till huvudmannen av rektorn, vilket även är en brist. Om uppgifter om kränkande behandling inte anmäls systematiskt medför det att huvudmannen inte kan säkerställa att en utredning skyndsamt startas. Om kränkningar inte anmäls får huvudmannen inte heller en samlad bild av de kränkningar som har skett på skolan. Huvudmannen har då inte någon möjlighet att inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete vidta förebyggande åtgärder för att förhindra kränkningar på skolan framöver.

Mot bakgrund av detta behöver huvudmannen säkerställa att all personal på skolan har kunskap om gällande regler och rutiner för skolans skyldigheter att anmäla och utreda kränkande behandling och att dessa följs.

Utredning av kränkande behandling

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till socialnämnden

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stiftelsen Fryshuset verksamhet vid Fryshuset grundskola Akalla uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skolans plan mot kränkande behandling och anmälan om kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Stiftelsen Fryshuset att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Uppföljning av ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentation som Skolinspektionen fått del av under sitt besök vid skolan framkommer att det finns utarbetade ordningsregler och att dessa framgår av ett dokument med bl.a. regler kring trygghet och studiero. I dokumentet står även att lärare, utöver ordningsreglerna, skapar klassrumsregler.

Flera elever uppger i intervjuer att de känner till att det finns ordningsregler på skolan men flera av dessa elever uppger att de inte fått vara med och tycka till om dessa. Lärare uppger också i intervjuer att det finns ordningsregler på skolan och om dessa inte följs finns konsekvenstrappan. En lärare i lågstadiet uppger att skolan borde gå igenom reglerna med nyanställda och att de bör repeteras flera gånger samt även lyftas vid APT. Två lärare, en på lågstadiet och en på mellanstadiet, uppger att elever är med och skapar egna klassregler.

Rektorn uppger i intervju att det är ett pågående arbete med ordningsreglerna och att hon vill att elevrådet ska vara med när sådana tas fram. Rektorns tanke till hösten är att varje klass ska få göra sina ordningsregler. Vidare uppger rektorn att skolan inte följt upp om ordningsreglerna följts eller analyserat resultatet av uppföljningen.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs upp ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov,

omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler. (5 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Stiftelsen Fryshuset inte fullt ut uppfyller författningarnas krav vad gäller arbetet med att utarbeta och följa upp ordningsregler. Skolan har visserligen utarbetat ordningsregler och dessa är kända för både elever och lärare på skolan. Av utredningen framkommer dock att aktuell rektor inte varit med och utarbetat ordningsreglerna, att skolan inte följt upp om dessa följs och därmed inte analyserat orsakerna till uppföljningens resultat. Eleverna på skolan har heller inte varit med när reglerna tagits fram eller följts upp. Av skollagen framgår att ordningsreglerna och hur de följs upp regelbundet ska följas upp. Ordningsreglerna ska också utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Att detta inte skett är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Stiftelsen Fryshusets verksamhet vid Fryshuset grundskola Akalla uppfyller inte författningarnas krav vad gäller uppföljning av ordningsregler.

Utredningen visar att skolans ordningsregler och hur de följs inte följs upp regelbundet, orsakerna till uppföljningens resultat analyseras inte. (5 kap. 5 § skollagen)

Mot bakgrund av att bristen enbart rör en del av arbetet med ordningsregler och att rektorn uppgett att planen inför höstterminen är att låta eleverna medverka vid utformandet av ordningsreglerna finner Skolinspektionen att bristen är mindre allvarlig. Det finns därför skäl att, i stället för att meddela ett föreläggande, tilldela Stiftelsen Fryshuset en anmärkning.

Mot bakgrund av att bristen enbart rör en del av arbetet med ordningsregler och att rektorn uppgett att planen inför höstterminen är att låta eleverna medverka vid utformandet av ordningsreglerna finner Skolinspektionen att bristen är mindre allvarlig.

Områden utan konstaterade brister

Studiero och utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med elever framkommer att studieron överlag är bra men att det finns elever som ibland stör på lektionerna. Elever uppger i intervjuer att lärarna säger till elever som stör och då brukar eleverna göra som läraren säger. Om en elev inte rättar sig, ringer skolan hem till vårdnadshavare och därefter får eleven prata med rektorn. Likaså uppger lärare i intervju att det finns studiero i deras klassrum men att det har förekommit att elever stör ordningen. Flera lärare uppger att arbetet med trygghet och värdegrund hänger samman med studiero och att de arbetar mycket med detta i klasserna. Rektorn uppger vid intervju att studieron är lite varierande beroende på lärare och den erfarenhet och utbildning läraren har. För att stärka ledarskapet har rektorn därför tagit in Olweusprogrammet till skolan. De biträdande rektorerna gör även lektionsbesök för att följa upp hur studieron är på skolan. Vidare uppger rektorn att det finns elever som upprepat stör ordningen i skolan men att det inte är så många elever som gör det och de flesta elever bättrar sig efter en tillsägning. Ordningsstörande beteende utreds utifrån skolans konsekvenstrappa enligt vilken mentorn börjar med själva utredningen, och därefter kopplas kuratorer och biträdande rektorn in som i sin tur kontaktar elevens vårdnadshavare. Slutligen kopplas rektorn in i utredningen. Vidare uppger rektorn att elever som upprepat stör ordningen i skolan kan också komma att utredas för särskilt stöd.

Huvudmannen förtydligar i sina synpunkter över tjänsteanteckningen att de biträdande rektorerna har fått var sin delegationsordning med ett tydliggjort uppdrag, i vilket ingår att ha fokus på att stärka lärarnas ledarskap i klassrummet för att stötta lärarna i att äga sitt klassrum och att höja kvalitén på undervisningen genom att stötta lärarna i att göra tydliga planeringar, skapa struktur i klassrummet genom lektionsdesign och att skapa en samsyn hos lärarna att påbörja och avsluta lektioner på samma sätt. Förutom detta arbetar de med lektionsbesök och mer närvaro av skolledningen i verksamheten. Inför höstterminen 2025 ska lärarna auskultera hos varandra enligt en uppgjord plan. Anledningen till att det behövs är att skapa en samsyn kring lärarnas uppdrag och att arbeta mer kollegialt kring undervisning och lärande. Vidare uppger huvudmannen att ordningsstörande beteende alltid har underliggande orsaker och därför kopplas alltid elevhälsoteamet in från början. Rutinen är att mentor har samtal med elev och vårdnadshavare enligt strukturen i konsekvenstrappan. Eleven tas upp på elevhälsoteamet och beroende på

vilken sorts ordningsstörande beteendet är, kan olika åtgärder sättas in tex att göra en pedagogisk kartläggning för att se om det är pedagogiska svårigheter. Kurator eller biträdande rektor kontakter vårdnadshavare för att stämma av hemsituationen. Om problematiken är fortgående och en specifik orsak visar sig, kan till exempel särskilt stöd, placering i mindre undervisningsgrupp, orosanmälan, kontakt med Familjehus vara aktuell beroende på vad eleven och familjen behöver för stöd. Det kan också vara aktuellt att under några dagar vara i en annan årskurs med resurspersonen, för att bryta mönster eller för att skolan ska hinna undersöka och vidta åtgärder som eleven behöver. Vidare utreds det alltid om elever har behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elever och elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skriftlig rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning samt användande av sådan utrustning under lektionstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av under sitt besök vid skolan framgår att det finns en skriftlig rutin för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner. Av denna framgår att skolan är en mobilmfri skola och att mobiler ska samlas in i början av skoldagen. Det framgår även vad som görs när en elev inte lämnar in mobilen. Elever och lärare uppgjer i intervjuer att eleverna lämnar in sina mobiltelefoner och Smartklockor när de börjar skolan och lägger dessa i ett skåp eller en låda

där den förvaras under hela skoldagen. Rutinen följs av de flesta eleverna men det finns elever som inte lämnar ifrån sig sin mobil. Elever uppger att när elever inte följer rutinen, och ändå använder sin mobil, tar lärarna deras mobiltelefoner och deras vårdnadshavare kan få komma och hämta mobiltelefonen. Lärare uppger att vissa elever undviker att lämna in sin mobiltelefon men tredje gången en elev inte lämnar in den får vårdnadshavaren komma. Rektorn uppger i intervju att det är hon som har beslutat om mobilrutinen och rutinen är nyligen implementerad. Det är enligt rektorn överlag väldigt lite mobilanvändning på skolan även om det finns elever som inte följer rutinen. Vid de 14 lektionsobservationer som Skolinspektionens utredare gör under tillsynen syns inga mobiltelefoner till i klassrummen.

Huvudmannen förtydligar i sina synpunkter över tjänsteanteckningen att reglerna för omhändertagande av mobiltelefoner följs till 100 procent på lågstadiet och cirka 80 procent på mellanstadiet. Alla elever är medvetna om rutinen men vissa elever på mellanstadiet, väljer att inte lämna in sin mobil. Oftast är det då påtryckning från vårdnadshavare som vill att eleven ska ha kvar sin mobil i sitt skåp.

Rättslig reglering

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket (5 kap. 4 a § skollagen).

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av en förteckning som Skolinspektionen fått del av vid sitt besök på skolan framgår att det i elevhälsan finns två skolsköterskor, en som arbetar 80 procent och en som arbetar 100 procent, tre kuratorer som samtliga arbetar 100 procent och en skolläkare som arbetar en dag i veckan på skolan eller mer vid behov samt en skolpsykolog som arbetar 20 procent. Det framgår även att det finns fem anställda med specialpedagogisk kompetens, varav en av dem är utbildad till speciallärare och två är utbildade till specialpedagoger. Utöver dessa professioner ingår även två trygghetsvårdar, rektorn och två biträdande rektorer i elevhälsoteamet.

Lärare uppger i intervju att de har tillgång till alla professioner i elevhälsoteamet men i intervju med representanter för elevhälsan framkommer att skolans skolpsykolog, som nu arbetar 20 procent på skolan, kommer att sluta. Skolpsykologen uppger i samtal med Skolinspektionen att hen sagts upp och arbetar enbart 20 procent fram till augusti månad. Rektorn uppger i intervju att skolpsykologen blivit omplacerad till en annan av huvudmannens skolenheter och att skolan istället kommer att ta in en skolpsykolog på konsultbasis.

Huvudmannen förtydligar i sina synpunkter att elevhälsan på skolan ser ut på följande sätt under vårterminen 2025: två skolsköterskor, tre kuratorer, en skolläkare, en skolpsykolog, två specialpedagoger, tre trygghetsvårdar samt tre speciallärare. Höstterminen 2025 kommer skolan ha: två skolsköterskor, tre kuratorer, en skolläkare, en skolpsykolog (konsult), två specialpedagoger och sju speciallärare.

Rättslig reglering

För eleverna i förskoleklassen och grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet

ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Anna Malmenfelt.

Utredaren Charlotte Rosengren har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Fanny Lingqvist medverkat.